

Mód- és számhatározók

1. Módhatározók melléknévből

-n, -an, -en, (-on)

Kérdés: Hogyan?

I. Végződés

-n (ritka végződés)

olcsó - olcsón

-an

finom → finoman

gyors → gyorsan

savanyú → savanyúan

-en

szép → szépen

egész → egészen

keserű → keserűen

-on (nagyon ritka végződés)

gazdag → gazdagon

szabad → szabadon

II. Lehetséges változások

a → á, -e → é + -n

fürge → fürgén

á → a, -é → e + -an / -en

nehéz → nehezen

Példák

Anyu finoman főz.

Gyorsan megírom még ezt a levelet, és indulhatunk, jó?

Amália nehezen értette meg, miről van szó.

III. A leggyakoribb kivételek

könnyű → könnyen

lassú → lassan

bátor → bátran

gyakori → gyakran

hosszú → hosszan

bő → bőven

jól → rosszul

Példák

Pistike bátran viselkedett a fogorvosnál.

Kálmán hosszan mesélt a hétvégéjéről.

Ezt rosszul tudod.

Jó tudni!

A változások konzekvensek. A kivételek mindig kivételek lesznek:

bő → bővebb - bőven

lassú → lassabb - lassan

bátor → bátrabb - bátran

2. Módhatározók névszóból (melléknév, főnév)

-lag, -leg

Kérdés: *Hogyan?*

-lag

futó → futólag

állító → állítólag

-leg

valószínű → valószínűleg

remélhető → remélhetőleg

Példák

Katona állítólag kapcsolatban áll a maffiával.

Remélhetőleg sikerül a pszichológivizsgám!

Péter valószínűleg megint a barátnőjénél van.

3. Módhatározók igéből

-va, -ve

Kérdés: *Hogyan?* ("szimultán akciók")

I. Végződés

-va

fut → futva

olvas → olvasva

-ve

siet → sietve

énekel → énekelve

Példák

Énekelve lépett be a szobába.

Futva érkezett a pályaudvarra.

Sietve bepakolt a bőröndbe, jegyet váltott Mexikóba és elutazott. Azóta nem hallottunk róla.

4. Számhatározók

-an, -en

Kérdés: *Hányan?*

I. Végződés

-an

sok → sokan

nyolcvan → nyolcvanan

kilenc → kilencen

millió → millióan

-en

kevés → kevesen

tíz → tízen

öt → öten

huszonegy → huszonegyen

II. Rendhagyó alakok

egy → egyedül
kettő → ketten
három → hárman
hét → heten
ezer → ezren
mindenki → mindannyian / mindnyájan

Példák

- Hányan voltatok Párizsban?
- Ketten: a férjem és én.
- Mindannyian jöttök az előadásra?
- Nem, csak én egyedül.

-szor, -szer, -ször

1. Kérdés: Hányszor?

I. Végződések

-szor

sok → sokszor
nyolcvan → nyolcvanszor

-szer

kevés → kevészer
tíz → tízszer

-ször

öt → ötször
tizenöt → tizenötször

Példák

- Hányszor voltál Japánban?
- Csak egyszer.

Sokszor gondolok Piroskára.

Már százszor mondtam, hogy nem nézhetsz tévét, amíg nem kész a házi feladatod!

2. Kérdés: Hányadszor?

I. Végződések

-szor

második → másodsor
harmadik → harmadszor

-szer

hetedik → hetedszer
negyedik → negyedszer

-ször

első → először
ötödik → ötödször

Példák

1992-ben voltam először Bulgáriában.

Már harmadszor kérdeztem, mit csinál, de még mindig nem válaszolt.

Már másodsor vizsgázom kitűnően. Azt hiszem, én egy zseni vagyok.